

УДК 371.311

© Шутов Є.Ю. Шутова О.В., 2011

ИНДИВИДУАЛЬНА РАБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ**Шутов Є.Ю., Шутова О.В.***ДЗ «Луганський державний медичний університет»*

Всяка система є певною цілісністю, елементи якої знаходяться у відносинах і зв'язках один з одним. Основними елементами індивідуальної роботи із студентами є мета і засоби. Мета виховання – уявне передбачення результату виховного процесу, певних якостей особистості. Засіб виховання – те, що веде до досягнення мети.

Як відомо, виховання (в широкому змісті слова) покликане готувати молоде покоління до дорослого життя головним чином до діяльності, бо вона є основою життя. Це означає, що діяльність (соціальна активність) людини є основоположною метою виховання. Вона виховується, кінець кінцем, в діяльності. Отже, діяльність є метою і засобом виховання. В цьому полягає взаємозв'язок мети і засобу виховання. І велику увагу повинно надаватися індивідуальній роботі із студентами.

Принцип в педагогіці – геніальна ідея, об'єктивна норма, зведення головних правил реалізації учбового і, головне, виховного процесу. Принципи – це те чим керується викладач – куратор в своїй роботі із студентами групи і при індивідуальній роботі з кожним. Існує декілька принципів, керуючись якими можна знайти «підхід» практично до будь-якої людини.

I. Принцип «червоної лінії». В роботі із студентами завжди повинна бути деяка «ватерлінія», за яку переходити небезпечно. «червона лінія» – це грань ризику, грань міри, грань розумного і допустимого у всьому: у відносинах співдружності організатора (викладача, куратора) і студентів, в приятельсько-товариських контактах і зв'язках в демократичних основах «субординації», самоврядування. Перехід цієї «лінії» приведе до некерованості, порушення субординаційних відносин викладача і студента.

II. Принцип «могутньої купки». Кожний студент повинен чітко усвідомлювати громадську значущість своїх і чужих дій, відповідальність. Чим престижніше задача заходу, що проводиться, тим здоровіше спільний дух, той самий психологічний клімат, без якого неможливо обійтися в колективі.

III. Принцип «гори». В роботі, співробітництві з дітьми, як в горах, не можна втрачати висоти. Ні в чому. Щоб подолати кризу довіри до дорослих, треба підняти планку висоти помислів, слів справ, відносин. Принцип «гори» вимагає неквапливих, але постійних кроків до висоти.

IV. Принцип «антиканонів». Руйнування «канонів» придушення особистості, «канонів» нісенітниць шкільних справ, нудьги. Принцип

антиканонів передбачати формування особистості студента в діалогах і дискусіях, пробі творчих сил.

V. Принцип «каменя, кинутого у воду». Будь-який студент, що нещодавно був школярем і що знаходився під піклуванням батьків, вчинивши до учбової установи, робить новий крок в своєму житті, приходять в новий колектив студентів і викладачів. І, деяким з них цей крок дається легко, а деякі не можуть реалізуватися, через склад характеру. Куратор повинен допомогти людині в цій, тому що особиста реалізація загальних цінностей – регульовальник соціальної поведінки. Значить, кожного треба «кинути», як камінь у воду, в справу, в творчість, щоб пішли круги результативності, з'явилися творчі сліди.

Щоб проводити в життя всі ці принципи необхідно провести індивідуальну роботу з кожним студентом. Виявити його схильності, бажання, здібності до чого-небудь, захоплення.

А в процесі роботи куратор повинен бути зразком для наслідування «своїм» студентам, а для цього обов'язково потрібно підтримувати свій стиль. Високі моральні стандарти своєї поведінки, що повністю виключають нечесні дії, чітко розділяти заяви і дії, зроблені ним як приватною особою і представником своєї професії.

Повинен нести персональну відповідальність за якість своєї роботи. Педагог повинен робити так, щоб попередити можливість негуманної або дискримінуючої поведінки відносно особистості аби групи людей.

Чесність. Педагог повинен вимірювати свої вчинки за високими стандартами професійної чесності:

- Не піддаватися негативному впливу, який може зустрітися на його професійному шляху, сумлінно виконувати свої професійні обов'язки.
- Не використовувати свої професійні відносини в особистих цілях.
- Розглядувати інформацію, одержану від студента як конфіденційну, шанувати таємницю студентів.
- Забезпечувати активну суб'єктивну позицію студента, не допускати приниження його достоїнств.

При індивідуальній роботі використовуються такі стилі педагогічного спілкування:

1. Спілкування на основі захопленості спільної творчої діяльності. В основі цього стилю лежить єдність високого професіоналізму педагога і його етичних установок. Оскільки захопленість спільно із студентами творчим пошуком – результат не лише комуніка-

тивної діяльності педагога, а в більшій мірі, його ставлення до педагогічної діяльності в цілому.

2. Стиль педагогічного спілкування на основі дружньої симпатії. Цей стиль можна розглядати як передумову успішної виховної діяльності. Дружня симпатія – найважливіший регулювальник спілкування загалом, а ділового педагогічного спілкування особливо. Дружба, як і який-небудь емоційний настрій в процесі спілкування, повинне мати міру і не переходити в панібратські відносини. Дружба повинна існувати в педагогічно доцільній системі взаємостосунків педагога і учнів, а не суперечити їй.

3. Спілкування-дистанція. Сутність цього стилю полягає в тому, що у взаємостосунках педагога і студента постійно відчувається дистанція у всіх сферах спілкування. Дістанційність у взаємостосунках веде до формалізації системи соціально-психологічного ставлення куратора і студента і не сприяють утворенню дійсно творчої атмосфери. Але це не означає, що дистанції не винне бути, він необхідна і визначається мірою авторитету педагога. Однак утворення дистантності в домінують спілкування веде до утворення авторитарного стилю взаємостосунків і негативно відображається на результатах діяльності.

4. Спілкування-залякування. Цей стиль зв'язаний, в основному, з невмінням організувати продумане спілкування на основі спільної діяльності. В творчому ставленні цей стиль

безперспективний, тому що він не утворює комунікаційної атмосфери, а вся робота чиниться з-під «палиці», через боязнь викликати чиєсь незадоволення, з наступним покаранням.

5. Спілкування-загравання. По суті, цей стиль спілкування відповідає прагненню завоювати дешевий авторитет, що суперечить вимогам педагогічної етики. Поява даного стилю викликана, з одного боку, бажанням педагога швидко встановити контакт, сподобатися, а з другого боку, відсутністю загальнопедагогічної і комунікативної культури, навчань і навичок педагогічного спілкування.

Такі стилі спілкування, як залякування, загравання і прикордонні форми спілкування-дистанції небезпечні тому що за відсутності професійних навичок спілкування можуть укорінятиметься в творчій індивідуальності педагога і стати штампом, який ускладнює педагогічний процес і знижує його ефективність.

Висновок: З вище висловленого виходить що вимоги, які висуваються студентами до педагога як обов'язкові для утворення довірчих відносин це: контактність, уміння легке і гнучко вступати в контакт із студентами, демократизація стилю керівництва, яке допускає об'єднання поваги до особистості кожного студента з необхідною вимогливістю, розуміння, терпіння, різносторонність інтересів, уміння йти в ногу з часом, ерудиція, чуйність, здібність до спілкування – одним словом, все те, що може звирятися підрастаючого покоління назустріч викладачу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении. М.: Просвещение. 1987. 190 с.
2. Краснова Н.П., Харченко Л.П. Методики роботи соціального педагога. - Луганський державний педагогічний університет імені Тараса Шевченка. – Луганськ 1999 р. 56 с.
3. Краснова Н.П., Харченко Л.П. Методика роботи соціального педагога. – Навчальний посібник

для студентів педагогічного університету, частина III, - Луганський державний педагогічний університет імені Тараса Шевченка. – Луганськ «Альма-матер» 2003 р. 292 с.

4. Социальная педагогика: Курс лекций/ Под общей редакцией М.А. Галагузовой. – М.: Гуманит. Узд. Центр ВЛАДОС, 2000. – 416 с.

Шутов Є.Ю., Шутова Е.В. Індивідуальна робота зі студентами // Український медичний альманах. – 2011. – Том 14, № 3. – С. 205-206.

В статті представлені принципи та стилі педагогічного спілкування.

Ключові слова: індивідуальна робота, виховання, виховний процес.

Шутов Е.Ю., Шутова О.В. Індивідуальна робота со студентами // Український медичний альманах. – 2011. – Том 14, № 3. – С. 205-206.

В статье представлены принципы и стили педагогического общения.

Ключевые слова: индивидуальная работа, воспитание, воспитательный процесс.

Shutov E.Yu., Shutova E.V. Work is individual with students // Український медичний альманах. – 2011. – Том 14, № 3. – С. 205-206.

Principles and styles of pedagogical intercourse are presented in the article.

Keywords: individual work, education, воспитательный educator process

Надійшла 15.02.2011 р.
Рецензент: проф. Ю.Г.Пустовий